

че кръстоносцитѣ ги принудили силомъ да отстъпятъ (τῷ δοκεῖν ὑπ' αὐτῶν βιασθέντες τὴν ἐκβολήν). Следъ като преминали българскитѣ земи, кръстоносцитѣ, подпомагани отъ голѣмъ брой кумани (τὸ ἀπειροπληθεὶς τῶν Σκυθῶν), нападнали крепостъта Чорлу⁹¹⁾ и я завладѣли. Напраздно никейскитъ императоръ съ своитѣ морски сили се опитвалъ да даде отпоръ. Следъ като завършва разказа за тѣзи събития, Г. Акрополитъ добавя: „Императоръ Иоанъ [III Ватаци] все пакъ бѣше въ миръ съ царъ Асѣня и двамата бѣха свързани съ родство, докато Асѣнь не спазваше точно клетвитѣ на съглашението: понѣкога той скрито за своя малка облага измѣняше на договора, но наяве и изобщо скжпѣше обичъта и изпълняваше приятелскитѣ задължения“⁹²⁾. Датата на това събитие по разказа на Акрополита

⁹¹⁾ За отбраната на тази крепостъ отъ Иоанъ Петралифа вж. Асго-
polita, ib., pp. 58, 18—59, 3.

⁹²⁾ Вж. G. Asropolita, ib., pp. 57, 20—60, 9, особено p. 60, 4—9: ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰωάννης καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ βασιλέως Ἀσάν εἰρήνην εἶχε, καὶ τῇ συγγενείᾳ καὶ ἄμφω συνεδέδεντο, οὐκ ἀκριβῶς μὲν τοῦ Ἀσάν τὰς ἐνόρκους συμφωνίας φυλάττοντος· ἔστι γὰρ ὅτε διὰ κέρδους μικρὸν παρεσπόνδει, τέως οὖν ἐν τῷ φανερῷ καὶ πλατυκῶς ἔστεργε τὴν ἀγάπην καὶ τὰ τῶν φίλων ἐποίει. Ср. Ephraemius, ib., vv. 8325—26; ὁ δ' Ἀσάνης ἔστεργε συμβάσεις τέως | εἰ μὴ καθαρῶς, ἀλλὰ τὸ πλεον μέρος. Проф. Златарски, п. с., с. 403, погрѣшно е отнесълъ това къмъ други събития, именно възобновата на съюза съ Ивана Ватаци въ края на 1237 г.; даденъ е неточенъ преводъ, който измѣня напълно смисъла на текста: „Макаръ императорътъ и да сключилъ пакъ съюзъ съ Асѣня и се съединилъ съ него чрезъ роднински връзки, но Асѣнь не твърде точно спазвалъ клетвенитѣ договори — той билъ готовъ да ги наруши при най-малката изгода. Изобщо, той само на видъ и лицемѣрно показвалъ обичъ и изпълнявалъ приятелскитѣ задължения“. За πλατυκῶς (не „лицемѣрно“), а „circiter, in universum“, вж. Heisenberg, ib., p. 327; къмъ това указание С. Шестаковъ, В. Вр., IX. 1904, с. 642, прибавя още думитѣ: τὰ μὲν πλατυκώτερον τὰ δὲ ἰδικώτερον τε καὶ μερικώτερον (въ надгробната речъ на Ивана III Ватаци отъ G. Asropolita, Opera, II, p. 21, 10—11), гдето „смыслъ слова особено ясенъ по противопоставленіе съ ἰδικώτερον“. — Ср. латинския преводъ въ бонското издание (p. 65): imperator vero Ioannes rursus cum Asano pacem sanxit, et affinitate ambo vincebantur... Лошото тълкувание на думитѣ αὐτὸς μετὰ τοῦ βασιλέως Ἀσάν εἰρήνην εἶχε е накарало Златарски, п. с., с. 403 (ср. и Dölger, Regesten, nr. 1758) да отнесе това сведение къмъ възобновата на мира между българи и никейци въ края на 1237 г. Изразътъ εἰρήνην εἶχε означава „имаше (поддържаше) миръ“ и не дава указание за нѣкакво скжсване и подновяване на мирнитѣ отношения.